

Propozycje PGNiG S.A. dotyczące przesłanek należytej staranności po stronie nabywcy w transakcjach krajowych w kontekście prawa do odliczenia podatku naliczonego

I. Wprowadzenie

Niniejsze wystąpienie zawiera propozycje spółki pod firmą Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (dalej: **PGNiG S.A.** lub **Spółka**) dotyczące przesłanek należytej staranności po stronie nabywcy w transakcjach krajowych w kontekście prawa do odliczenia podatku naliczonego.

II. Propozycje PGNiG S.A.

W ramach uwag systemowych PGNiG S.A. pragnie w szczególności podkreślić, że nakładane na podatników obowiązki powinny być ściśle powiązane z instrumentami pozwalającymi na ich prawidłową realizację. Przeprowadzenie wszechstronnej weryfikacji kontrahenta wobec braku niezbędnych narzędzi, w które wyposażone są organy podatkowe, nie jest bowiem w praktyce możliwe do wykonania. Z uwagi na powyższe, w opinii Spółki, w obecnym stanie prawnym weryfikacja kontrahentów przez podatnika powinna być ograniczona do potwierdzenia, że jest on:

- a) zarejestrowany pod numerem NIP przez niego wskazanym,
- b) podatnikiem VAT czynnym,
- c) podatnikiem VAT zmagistrowanym w systemie wymiany informacji o VAT (system VIES),
- d) wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej bądź do Krajowego Rejestru Sądowego,

Dodatkowo, podatnik może w trybie art. 96 ust. 13 ustawy o podatku od towarów¹ i usług potwierdzić, że kontrahent jest podatnikiem VAT czynnym bądź zwolnionym.

Uzasadnieniem dla takiego podejścia jest fakt, że nawet najbardziej rozbudowane struktury i procedury wewnętrzne nie zagwarantują należytej staranności po stronie nabywcy. Dowolna czynność może być bowiem zakwestionowana bądź uznana za zaniechaną. Organy

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 z późn. zm.).

administracji nie mogą zaś wymagać, aby przedsiębiorcy podejmowali czynności zastrzeżone dla sfery imperium². Tym bardziej nie mogą ponosić negatywnych konsekwencji z tym związanych, w szczególności w sytuacji braku niezbędnych do tego instrumentów³ bądź gdy taki obowiązek wprost nie wynika z przepisów prawa⁴.

Docelowym rozwiązaniem powinno być stworzenie ogólnodostępnego rejestru wiarygodnych podatników dającego rękojmię wiarygodności zawartych w nim danych. Zweryfikowanie w nim statusu kontrahenta powinno potwierdzać zaś dopełnienie należytej staranności w zakresie weryfikacji jego wiarygodności.

² Patrz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. I FSK 1679/16, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 października 2016 r., sygn. I FSK 1350/15, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 stycznia 2017 r., sygn. I FSK 1004/15

³ Patrz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. I FSK 1679/16, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 października 2016 r., sygn. I FSK 1350/150, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 stycznia 2017 r., sygn. I FSK 1004/15

⁴ Patrz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 29 marca 2017 r., sygn. I SA/OI 51/17, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 22 lutego 2017 r., sygn. I SA/Lu 875/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 17 stycznia 2017 r., sygn. I SA/Rz 906/16.